

การประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล
AIS ลีกภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย ประจำปี ๒๐๑๕
Assessment of Football Referee in AIS Football Region League
Division 2, North East Part of Region Thailand 2015

กฤษฎา ชาญวิจิตร*

วายุ กาญจนศรี**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีกภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย ประจำปี ๒๐๑๕ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ตัดสินสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน ๒๐ คน ที่ทำหน้าที่ในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีกภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย ประจำปี ๒๐๑๕ ได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสิน จากผู้ประเมินผู้ตัดสิน จำนวน ๕ คน ที่ทำการประเมินกรรมการผู้ตัดสิน จำนวน ๒ ครั้ง ได้รับผลการประเมินกรรมการผู้ตัดสินคืนมา จำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕ ค่าความเชื่อมั่นชนิดทดสอบซ้ำของแบบประเมินมีค่าเท่ากับ .๗๔ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีกภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย ประจำปี ๒๐๑๕ โดยผลการประเมินเชิงปริมาณ อยู่ในระดับดี ทั้ง ๔ ด้านตามลำดับ คือ ๑) ด้านการดำเนินการขณะตัดสินและใช้สัญญาณต่างๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๔๐ ๒) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ช่วยผู้ตัดสิน ผู้ตัดสินที่ ๔ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน การสอนสุขศึกษา และพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** อาจารย์สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการสอนสุขศึกษาและพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๐.๓๖ ๓) ด้านความสมบูรณ์ของร่างกาย ตำแหน่งทิศทางและความรับผิดชอบในพื้นที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๓๕ ๔) ด้านการตัดสินตามกฎ กติกา บทลงโทษและการควบคุมการแข่งขัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๓๑

ผลการประเมินเชิงคุณภาพที่เป็นค่าขึ้นชมจากผู้ประเมินผู้ตัดสินยังพบว่า ผู้ตัดสินมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ และมีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการใช้หลักจิตวิทยา แสดงออกถึงความเด็ดขาดตัดสินชี้ขาดด้วยความมั่นใจ มีการควบคุมอารมณ์ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สำหรับคำแนะนำในการพัฒนาพบว่า ในการกระทำผิดกติกาของผู้เล่นตลอดการแข่งขันจากการวินิจฉัยผู้ตัดสินควรพิจารณาให้มีความเท่าเทียมกันของทั้งสองทีม มีการพิจารณาที่ถูกต้องและไม่ละเลยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงเพราะคิดว่าอาจจะไม่เกิดความรุนแรง

คำสำคัญ: การประเมินการตัดสิน, ฟุตบอลลีกภูมิภาค

Abstract

The purpose of this study was to study football referees assessment's in AIS football League Northeast region, Thailand 2015. The sample with purposive selection consisted of 20 football referees in AIS football League Northeast region, Thailand 2015 Data collection of football referee assessment was done 2 times by 5 assessors. 13 questionnaires had been returned at 65 percentages. Test-retest reliability of assessment was .74. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation.

The research findings indicated that: assessment results of referees in AIS football League Northeast region, Thailand 2015 were found at good level of 4 aspects. 1) The measure of the decision implementation and signals were 4.18 at standard deviation were 0.40. 2) The measure of relations with assistant referee posts official and efficiency of duty was 4.16 and standard deviation was 0.36. 3) The measure of body completeness position, direction and responsibility in the area was 3.90 and standard deviation was 0.35. 4) The mean of the concision by using rules, penalties and controlled the match was 3.88 and standard deviation was 0.31.

Qualitative assessment of referee assessors found that referee had intention and enthusiasm in doing duty. Referees solved unexpected problem by using principles this solving showed that the referee had judgment, emotional control and good relationship. Suggestion to improve was infringement throughout the match of players. From diagnostic, referees should consider being equal, correct and did not ignore just may not be violent.

Keywords: Football Referee Assessment, Football League Northeast Region

๑. บทนำ

กีฬาฟุตบอลเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมและนิยมกันแพร่หลายกันทั่วโลก เห็นได้จากจำนวนสมาชิกสหพันธ์ฟุตบอลนานาชาติ (Federation International de Football Association) ซึ่งมี ๒๐๘ ประเทศ ในประเทศไทย กีฬาฟุตบอลนั้น เป็นกีฬาที่นิยมเป็นอย่างมาก อีกประเภทหนึ่ง โดยจะเห็นได้จากการจัดให้มีการแข่งขันฟุตบอลตลอดทั้งปี ไม่ว่าจะเป็นระดับนานาชาติ เช่น คิงส์คัพ เอเชียคัพ ฟุตบอลชิงแชมป์แห่งชาติอาเซียน ซีเกมส์ เป็นต้น และการจัดแข่งขันภายในประเทศ เช่น ฟุตบอลโตโยต้าไทยแลนด์พรีเมียร์ลีก ฟุตบอลยามาฮ่าลีก ดิวิชั่น ๑ และฟุตบอลฟุตบอล AIS ลีกภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ เพราะว่าฟุตบอลเป็นกีฬาที่ให้ความเร้าใจตื่นเต้น สนุกสนาน แต่กีฬาฟุตบอลจะเล่นกันให้เกิดความสนุกสนานเร้าใจ ต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน ช่วยส่งเสริมสนับสนุน โดยเฉพาะด้านบุคลากร

ดั่งที่ ปรีชา เผือกขวัญดี^๑ กล่าวว่า ในการที่ประเทศไทยจะพัฒนาให้กีฬาฟุตบอลประสบความสำเร็จนั้น สิ่งสำคัญที่เป็นองค์ประกอบนั้นคือนักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม ผู้สื่อข่าว ผู้ชม ผู้ตัดสิน วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ การแข่งขันในรายการที่สำคัญๆ ของประเทศไทยนั้น ผู้ตัดสินถือเป็นองค์ประกอบอย่างยิ่งที่จะช่วยพัฒนาขีดความสามารถของนักฟุตบอล เพราะหากผู้ตัดสินทำหน้าที่ตัดสินไม่ทันเกม อาจจะช่วยสาเหตุต่างๆ เช่น เรื่องของสมรรถภาพทางกาย ความยุติธรรม และเรื่องของการตัดสินใจ ผลที่จะตามมาทำให้นักกีฬาฟุตบอลเมื่อเข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติแล้วจะเสียเปรียบคู่แข่งอย่างมาก เป็นผลต่อส่วนรวมต่อไปในการเป็นผู้ตัดสินที่คั้นนั้นต้องมีองค์ประกอบสำคัญหลายด้าน เช่น ต้องแม่นในเรื่องกติกา มีสมรรถภาพทางกายที่ดี มีความยุติธรรม

^๑ ปรีชา เผือกขวัญดี, การฝึกและการจัดการกีฬาฟุตบอล, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๑), หน้า ๑๓.

มีความกล้า ๆ และยังคงต้องอดทนกับสภาพความกดดันอีกมากมาย เช่น ผู้เล่น ผู้ฝึกสอน ผู้ชม ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องใช้ความพยายาม ความอดทน ฝึกฝนเป็นอย่างมาก ดังเช่น ชลัช ภิรมย์^๒ ได้กล่าวว่า ผู้ตัดสินที่ดีควรมีคุณสมบัติ ดังนี้ คือ มีสมรรถภาพทางกายที่ดีมีความรู้ในกติกาการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเป็นอย่างดีและมีความมั่นคงหนักแน่นกล้าหาญในการตัดสินใจ ในการตัดสินกีฬาฟุตบอลต้องมืองค์ประกอบสมรรถภาพทางกายที่สำคัญ ได้แก่ ความอดทน ความเร็ว ความแคล่วคล่อง ว่องไว ซึ่งสอดคล้องกับ Hollmann ได้กล่าวว่า ผู้ตัดสินกีฬาฟุตบอลจะต้องมืองค์ประกอบพื้นฐานสมรรถภาพทางกายดังนี้คือ การประสานงาน (Co-ordination) ความอ่อนตัว (Flexibility) ความแข็งแรง (Strength) ความเร็ว (Speed) และความอดทน (Endurance)

ในการแข่งขันฟุตบอลหลายครั้ง จะเห็นสภาพทีมที่เตรียมตัว ทำทีมมาเป็นอย่างดีมีความพร้อม ซึ่งน่าจะประสบความสำเร็จแต่ต้องกลับมาล้มเหลว เพราะการทำหน้าที่ของผู้ตัดสินที่ขาดประสิทธิภาพในตัวผู้ตัดสินเองต้องทบทวนเรื่องของกติกา ฝึกซ้อมสมรรถภาพทางร่างกายให้มีความพร้อมตลอดเวลา และหาประสบการณ์ในการตัดสินเพิ่มพูนอยู่เสมอ เพื่อจะทำให้ประสบความสำเร็จในการเป็นผู้ตัดสิน

นอกจากนี้ พิชัย ปิตุงศ์^๓ กล่าวในมุมมองปัญหาของผู้ตัดสินเมืองไทย ที่เกิดเรื่องราวมากมาย น่าจะมาจากสาเหตุการขาดความเชื่อถือของคนที่ได้รับผิดชอบการทำทีมฟุตบอลสโมสรต่างๆ ขาดความเชื่อถือก็ขาดความเกรงใจ พอผู้ตัดสินหรือผู้ช่วยผู้ตัดสิน ตัดสินออกมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็มองแบบคนไม่เข้าใจกัน บางครั้งผู้ตัดสินตัดสินถูก ก็มองว่าตัดสินเข้าข้างฝ่ายตรงข้าม พอตัดสินผิดพลาดเพียงเล็กน้อย ก็มองเป็นเรื่องใหญ่ ทำให้ผู้ตัดสินขาดความมั่นใจ หลังจากผู้ตัดสินทำหน้าที่ผิดพลาดหรือไม่เป็นไปตามมาตรฐาน และที่สำคัญที่สุดคือไม่เป็นไปตามที่แฟนบอลอยากให้เกิดคือ การที่ผู้ตัดสินโดนลอบยิงทำร้าย ในการคัดเลือกผู้ตัดสินฟุตบอลที่จะมาทำหน้าที่ในรายการแข่งขันฟุตบอลรายการต่างๆ ของประเทศไทยนั้น ผู้ประเมินผู้ตัดสินที่จะต้องพิจารณาคัดเลือกผู้ตัดสินมาทำหน้าที่จากการพัฒนาในการทำหน้าที่ของผู้ตัดสิน สังเกตพฤติกรรมของผู้ตัดสินในการทำหน้าที่และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ช่วยผู้ตัดสินในระหว่างการทำหน้าที่ตัดสิน ซึ่งการสังเกตของผู้ประเมิน ผู้ตัดสินมีลักษณะที่ไม่แน่นอน ทำให้เกิดปัญหาในการให้คะแนน เพราะบางครั้งขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้ประเมินผู้ตัดสิน ทำให้เกิดความลำเอียงในการให้คะแนน ซึ่งสอดคล้องกับ Baumgartner

^๒ ชลัช ภิรมย์, *คู่มือการตัดสินและผู้ชี้ขาดกีฬาฟุตบอล*, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๕), หน้า ๒๗-๒๘.

^๓ พิชัย ปิตุงศ์, *ปัญหาของผู้ตัดสินเมืองไทย*. แหล่งที่มา : <http://www.Mixmagazine.in.th> [๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖].

and Jackson ได้กล่าวถึงปัญหาของการสังเกตไว้ว่า ปัญหาของการประเมินผลด้วยการสังเกตของครู (Subjective Evaluation) บางครั้งเกิดจากความพอใจของผู้ให้แต่ละคน เช่น ในกรณีที่มีความเห็นพ้องกันของผู้ให้คะแนนที่มีความพอใจอยู่ในระดับต่ำ จะได้ค่าความเป็นปรนัย (Objectivity) ต่ำด้วย

นอกจากนี้ วิริยา บุญชัย^๔ ได้กล่าวถึงการประเมินผลโดยการสังเกตไว้ว่า การประเมินโดยครูสังเกต ข้อมูลที่ได้ขาดความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ และความเป็นปรนัย แต่การประเมินแบบนี้สามารถปรับปรุงองค์ประกอบดังกล่าวได้ ถ้ามีการวางแผนและการดำเนินการที่ดีขึ้นแรกพิจารณาทักษะที่ต้องการจะวัดและกำหนดให้คะแนนในแต่ละส่วนชัดเจน ขั้นที่สองกำหนดมาตรฐานในแต่ละทักษะขั้นสุดท้าย กำหนดวิธีการให้คะแนน เพื่อการประเมินผลมีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุด นอกจากนี้ในการประเมินผลทางด้านทักษะของนักเรียนสามารถพิจารณาได้ ๒ ลักษณะด้วยกัน คือทางด้านปริมาณ (Objective) คือ ความสามารถที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ และทางคุณภาพ (Subjective) คือ ความถูกต้องของขั้นตอนปฏิบัติในการวัดผลทางด้านคุณภาพ ต้องใช้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนดคะแนนที่ได้จากการปฏิบัติทักษะ จะต้องตรงกับวัตถุประสงค์ มีความยุติธรรม แปลผลได้ถูกต้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดทักษะได้ดี เมื่อต้องการ

จะวัดหรือให้คะแนนเกี่ยวกับคุณค่าหรือคะแนนคุณภาพ

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้ตัดสินสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์และปฏิบัติหน้าที่ตัดสินฟุตบอล AIS ลีกระดับภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี ๒๐๑๕ การประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีกระดับภาค ดิวิชั่น ๒ ตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย ประจำปี ๒๐๑๕ จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อจะได้ทราบถึงคุณภาพและมาตรฐานของกรรมการผู้ตัดสินของประเทศไทยให้ก้าวสู่ระดับสากลต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีกระดับภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย ประจำปี ๒๐๑๕

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

๑. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินการตัดสินฟุตบอล ประกอบด้วย ผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีกระดับภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี ๒๐๑๕ จำนวน ๒๐ คน และผู้ประเมินผู้ตัดสิน จำนวน ๕ คน จะประเมินผู้ตัดสิน จำนวน ๑ : ๔ คน มีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ ๑) เป็นคณะกรรมการพัฒนาผู้ตัดสิน จากศูนย์

^๔วิริยา บุญชัย, การทดสอบและการวัดผลทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๙), หน้า ๑๑.

พัฒนาฟุตบอลภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๕ คน เป็นผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการตัดสินของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยมีเกณฑ์คัดเลือกดังนี้ ๑) กรรมการผู้ปฏิบัติหน้าที่ตัดสินในการทำหน้าที่ตัดสินฟุตบอล AIS ลีภูมิภาค ดิวิชัน ๒ ประจำปี ๒๐๑๕ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และ ๒) ผ่านการทดสอบสมรรถภาพประจำปี โดยสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นผู้รับรอง และผ่านการสอบขึ้นทะเบียนผู้ตัดสินของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์มาแล้ว

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีภูมิภาค ดิวิชัน ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย ประจำปี ๒๐๑๕ ทีผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

๓. การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๑ ขอนหนังสือนำจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอความร่วมมือจากศูนย์พัฒนาฟุตบอลภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๒ ศึกษารายละเอียดกับสถานที่วิธีการการประเมิน และพิจารณาข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อมาแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

๓.๓ ใช้แบบประเมินทีผู้วิจัยสร้างขึ้น ประเมินผู้ตัดสินฟุตบอลของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทีทำหน้าที่ตัดสินฟุตบอล AIS ลีภูมิภาค ดิวิชัน ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี ๒๐๑๕ จำนวน ๒๐ คน

๓.๔ ก่อนการประเมิน ผู้วิจัยอธิบายวิธีการประเมินให้แก่ผู้ประเมินและกลุ่มตัวอย่างได้เข้าใจถึงวิธีการประเมินและสิ่งทีต้องการประเมิน

๓.๕ ผู้ประเมินคัดเลือกมาโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ ๑) ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการตัดสินของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มาไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี และ ๒) เป็นคณะกรรมการพัฒนาผู้ตัดสินจากศูนย์พัฒนาฟุตบอลภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๕ คน

๓.๖ จัดที่นั่งของผู้ประเมินโดยให้ห่างด้านบนอ้อมจรรยา

๓.๗ ผู้ประเมินให้คะแนนผู้ตัดสินขณะปฏิบัติหน้าที่ตัดสินฟุตบอลอยู่ในสนามในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีภูมิภาค ดิวิชัน ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี ๒๐๑๕

๓.๘ ผู้ตัดสินแต่ละคนจะต้องถูกประเมินการตัดสินจำนวน ๒ ครั้ง จากผู้ประเมินคนเดียวกัน ดังนั้นแบบประเมินจึงจำเป็นต้องหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่น โดยวิธีการสอบซ้ำ (Test-retest Reliability) โดยผู้วิจัยนำคะแนนทั้ง ๒ ครั้ง มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดย x แทนผลการวัดครั้งที่ ๑ และ Y แทนการวัดผลครั้งที่ ๒ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่

ในการตัดสินฟุตบอลอยู่ในสนามในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ ประจำปี ๒๐๑๕ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านที่ ๑ การดำเนินการขณะตัดสินและใช้สัญญาณต่างๆ ด้านที่ ๒ การตัดสินตามกฎ กติกา บทลงโทษ และการควบคุมการแข่งขัน และด้านที่ ๓ ความสมบูรณ์ของร่างกาย ตำแหน่งทิศทางและความรับผิดชอบในพื้นที่ ยังอยู่ในระดับน้อย ค่าอยู่ระหว่าง .๐๙-.๔๔ ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากสภาพการแข่งขันในสนามที่ทำการตัดสินแต่ละครั้งมีสถานการณ์ที่แตกต่างกันในเรื่องต่างๆ เช่น การกระทำฟาล์วของผู้เล่น การพิจารณาในการคาดโทษและไล่ออกในเกมการแข่งขันที่แตกต่างกัน แต่ในภาพรวมของแบบประเมินถือว่าใช้ได้ ซึ่งมีค่าเท่ากับ .๗๔๓

๔. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวจากแบบสอบถามด้วยการหาค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประจำปี ๒๐๑๕ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๔. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย ประจำปี ๒๐๑๕

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๒๐ คน ผลการวิจัยพบว่าการประเมินเชิงปริมาณอยู่ในระดับดี ทั้ง ๔ ด้านตามลำดับ คือ ๑) ด้านการดำเนินการขณะตัดสินและใช้สัญญาณต่างๆ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๘ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๔๐ ๒) ด้านความสัมพันธ์กับผู้ช่วยผู้ตัดสิน ผู้ตัดสินที่ ๔ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๖ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๓๖ ๓) ด้านความสมบูรณ์ของร่างกาย ตำแหน่งทิศทางและความรับผิดชอบในพื้นที่ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๐ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๓๕ ๔) ด้านการตัดสินตามกฎ กติกา บทลงโทษและการควบคุมการแข่งขันค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๓๑

ผลการประเมินเชิงคุณภาพที่เป็นคำชื่นชมจากผู้ประเมินผู้ตัดสินยังพบว่า ผู้ตัดสินมีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ และมีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการใช้หลักจิตวิทยา แสดงออกถึงความเด็ดขาดตัดสินชี้ขาดด้วยความมั่นใจ มีการควบคุมอารมณ์และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สำหรับคำแนะนำในการพัฒนาพบว่า ในการกระทำผิดกติกาของผู้เล่นตลอดการแข่งขัน จากการวินิจฉัยผู้ตัดสินควรพิจารณาให้มีความเท่าเทียมกันของทั้งสองทีม มีการพิจารณาที่ถูกต้อง และไม่ละเลยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงเพราะคิดว่าอาจจะไม่เกิดความรู้สึกรุนแรง

๕. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้นพบว่า การประเมิน การตัดสินใจฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสิน มีค่าเฉลี่ยของการประเมินในเชิงปริมาณ แต่ละด้านอยู่ในระดับดี ทั้งหมดทุกด้าน คือ ด้านการดำเนินการ ขณะตัดสินและใช้สัญญาณต่างๆ ด้านความสัมพันธ์กับผู้ช่วยผู้ตัดสิน ผู้ตัดสินที่ ๔ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการตัดสินตามกฎ กติกา บทลงโทษและการควบคุมการแข่งขัน ด้านความสมบูรณ์ของร่างกาย ตำแหน่ง ทิศทางและความรับผิดชอบในพื้นที่ ตามลำดับของค่าเฉลี่ย และอีกทั้งในส่วนของคุณภาพของผู้ตัดสิน จะเห็นว่า มีผู้ตัดสินจำนวน ๑ คน ที่อยู่ในระดับชั้น ๒ จากจำนวนของผู้ตัดสินที่ได้รับแบบสอบถาม กลับคืนมา นั้นหมายถึงว่า ผู้ตัดสินในระดับชั้น ๒ ผ่านการสอบเลื่อนขั้นและวัดความรู้ในกติกาและยังมีประสบการณ์ในการทำหน้าที่ผู้ตัดสินเป็นไปตามเงื่อนไขที่สมาคมฟุตบอลให้ประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์รับรอง และในภาพรวมแสดงให้เห็นว่ากรรมการผู้ตัดสินมีความรู้ ความสามารถในการในการทำหน้าที่ของกรรมการผู้ตัดสิน ไม่ว่าจะในด้านบุคลิกภาพภายนอก บุคลิกภาพภายใน การดำเนินการแข่งขัน การดำเนินการเปลี่ยนตัว การควบคุมระยะ ๙.๑๕ เมตร การใช้สัญญาณนกหวีด การใช้สัญญาณมือ การพิจารณาการ

ละเมิดกติกา การควบคุมการแข่งขัน ความสมบูรณ์ของร่างกาย ตำแหน่งทิศทาง และความรับผิดชอบในพื้นที่ ความสัมพันธ์กับผู้ช่วยผู้ตัดสิน ผู้ตัดสินที่ ๔ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ที่สอดคล้อง ประโยค สุทธิสง่า^๔ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ตัดสินฟุตบอลที่ดีว่าจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎกติกา รู้ลักษณะของการกระทำผิดกติกา สามารถที่จะเข้าใจและวินิจฉัยเจตนาของผู้เล่นได้เป็นอย่างดีมีประสบการณ์ในการตัดสิน มีบุคลิกภาพที่ดีทั้งรูปร่างท่าทาง สมรรถภาพทางกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ แต่งกายสะอาด การวางตัวที่เหมาะสม มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี สติปัญญา ไหวพริบ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความยุติธรรมในการตัดสิน และมีความมั่นคงหนักแน่นไม่หวั่นเกรงต่ออิทธิพลใดๆ ทั้งสิ้น

และในด้านการประเมินเชิงคุณภาพนั้น ผู้ประเมินยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้ตัดสินมีความตั้งใจและมีความกระตือรือร้นในการทำหน้าที่ที่มีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการใช้จิตวิทยา แสดงออกถึงความเด็ดขาดและทำการตัดสินชี้ขาดด้วยความมั่นใจ มีการควบคุมอารมณ์ให้เป็นปกติไม่ตื่นเต้น และรวมไปถึงมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี สร้างความจริงใจ ด้วยรอยยิ้มกับนักกีฬาและผู้ฝึกสอน ซึ่งสอดคล้องกับบรรณกร เวชการ^๖ การเป็นผู้ตัดสินที่ดีนั้นต้องมี

^๔ ประโยค สุทธิสง่า, *คู่มือการสอนฟุตบอล*, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๗), หน้า ๑๖.

^๖ บรรณกร เวชกลาง, “การสร้างมาตรฐานวัดประมาณค่าสมรรถนะสำหรับผู้ตัดสินฟุตบอล ชั้น ๑ สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๕๔.

องค์ประกอบสำคัญหลายด้าน เช่น ต้องแม่นกติกา มีสมรรถภาพทางกายที่ดี มีความยุติธรรม มีความกล้า และยังต้องอดทนต่อความกดดันอีกมากมาย ทั้งผู้ฝึกสอน นักกีฬา รวมไปถึงผู้ชม

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ประเมินผู้ตัดสินก็ยังสามารถเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาว่า การที่จะพิจารณาการพาล์วจากการกระทำของผู้เล่นเป็นสิ่งสำคัญตลอดเกมการแข่งขัน แต่บางครั้งก็ถูกละเลยจากผู้ตัดสินทำให้เกมการแข่งขันเกิดความรุนแรงตามมา ซึ่งเกิดจากการวินิจฉัยที่ผิดพลาดของผู้ตัดสินเอง ทำให้เกิดความไม่พอใจของฝ่ายที่เสียผลประโยชน์และถูกวิพากษ์วิจารณ์ที่เสียหายต่อตัวผู้ตัดสินเอง ฉะนั้นผู้ตัดสินจะต้องพิจารณาการกระทำพาล์วของผู้เล่นจะต้องพิจารณาให้มีความเท่าเทียมทั้งสองทีมและถูกต้องตามกติกา ไม่ละเลยกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงเพราะคิดว่าอาจจะไม่เกิดความรุนแรง และสิ่งที่สำคัญในการเป็นผู้ตัดสินที่ผู้ประเมินยังได้กล่าวอีกว่า ไม่ว่าจะเกิดขึ้นเราต้องแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าให้ได้เร็วที่สุดและอย่าคาดการณ์ล่วงหน้าว่าต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น จะต้องตัดสินตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและให้มีการพัฒนาในตัวผู้ตัดสินเองอยู่ตลอดเวลาไม่ว่าจะเป็นการศึกษากติกา ศึกษาลักษณะการเล่นของทีม สมรรถภาพร่างกายต้องมีความพร้อมสำหรับที่จะทำหน้าที่ รวมไปถึงทันต่อเหตุการณ์

ปัจจุบัน อีกทั้งวิจิตร เกตุแก้ว^๗ ที่ได้ทำการศึกษาข้อมูลต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ วิจัยกันว่าผู้ตัดสินที่ดีควรมีคุณสมบัติดังนี้ เป็นผู้มีความรู้เรื่องกติกาฟุตบอลอย่างถ่องแท้ หมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข เพื่อให้ทันต่อปัจจุบันจะต้องมีสมรรถภาพทางกายสมบูรณ์และแข็งแรง ต้องหมั่นฝึกซ้อมเป็นประจำ โดยเฉพาะปัจจุบันนี้ การแข่งขันฟุตบอล ผู้เล่นและระบบการเล่นของผู้เล่นนั้นมีการพัฒนาเทคนิคสูงขึ้น ทำให้เกมการแข่งขันมีความสนุกสนานมากกว่าแต่ก่อน

ฉะนั้น ถ้าหากสมรรถภาพทางร่างกายของผู้ตัดสินไม่ดีแล้ว จะทำให้ยากต่อการควบคุมการแข่งขันเป็นอย่างมาก การจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านกติกาตัดสินเป็นอย่างดี ต้องหมั่นลงปฏิบัติหน้าที่บ่อยๆ การได้ตัดสินอยู่เป็นประจำก็เป็นสิ่งที่เพิ่มพูนประสบการณ์ในด้านกติกาตัดสินได้เป็นอย่างดี และสามารถที่จะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าดีกว่าผู้ที่มาปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นประจำ และการมีบุคลิกลักษณะที่ดี ทั้งรูปร่างร่างกายและจิตใจ มีความยุติธรรม ทำหน้าที่ด้วยความบริสุทธิ์ใจย่อมได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับซูซึ บัซุซุ^๘ ได้ศึกษาคุณลักษณะที่แท้จริง และพึงประสงค์ของผู้ตัดสินฟุตบอลฟีฟ่า ตามทัศนคติของนักฟุตบอลผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม และผู้สื่อข่าวกีฬา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

^๗ วิจิตร เกตุแก้ว, **เทคนิคการตัดสินและระเบียบการแข่งขันฟุตบอล**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๓), หน้า ๓๕-๓๗.

^๘ ซูซึ บัซุซุ, “คุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์ของผู้ตัดสินฟุตบอลฟีฟ่าตามทัศนคติของนักฟุตบอลผู้ฝึกสอนผู้จัดการทีมและผู้สื่อข่าวกีฬา”, **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๓๖.

ได้แก ักฟุตบอล จำนวน ๖๐ คน ผู้ฝึกสอน จำนวน ๓๐ คน ผู้จัดการทีม จำนวน ๓๐ คน และผู้สื่อข่าวกีฬา จำนวน ๓๐ คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบ หลายขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า

๑. ักฟุตบอล ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ตัดสินฟุตบอลฟ้ฟ่า ด้านคุณสมบัติส่วนตัวทีแท้ จจริงมากที่สุด และทีพึงประสงค์มากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ เป็นผู้มีคุณธรรมขณะตัดสิน มีความสามารถในการตัดสินเป็นที่ยอมรับ ด้วยความสามารถของตัวเองโดยไม่ใช้อำนาจหรืออิทธิพลใดๆ

๒. ักฟุตบอล ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม และผู้สื่อข่าวกีฬา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ตัดสินฟุตบอล ด้านความรู้กติกาฟุตบอล และกีฬาฟุตบอล เป็นจริงมากที่สุด และทีพึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ มีความรู้ในเรื่องกติกาฟุตบอลอย่างถูกต้องและแม่นยำ

๓. ักฟุตบอล ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม และผู้สื่อข่าวกีฬา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ตัดสินฟุตบอลทีพึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์การฝึกซ้อม สมรรถภาพทางร่างกาย และการตัดสินฟุตบอลของตัวเองไว้ล่วงหน้า

๔. ักฟุตบอล ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม และผู้สื่อข่าวกีฬา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ตัดสินฟุตบอลฟ้ฟ่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานทีพึงประสงค์มากที่สุด เรียงตามลำดับได้แก่ ๑) มีอัธยาศัย ไมตรีกับคนทั่วไป ๒) ยกย่องชมเชยผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ และ ๓) มีความเอื้ออารี สุภาพ

อ่อนโยนไม่ถือตัว

๕. ักฟุตบอล ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการทีม และผู้สื่อข่าวกีฬา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ตัดสินฟุตบอลฟ้ฟ่า ด้านบุคลิกภาพทีเป็นจริงมากที่สุด และทีพึงประสงค์มากที่สุด ได้แก่ พุดจาฉะฉาน ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ตามกาลเทศะของบุคคล และสังคมพร้อมกัน สอดคล้องกับประโยค สุทธิสง่า^๔ ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ตัดสินฟุตบอลทีดีว่า จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎกติกา รู้ลักษณะของการกระทำผิดกติกาสามารถทีจะเข้าใจและวินิจฉัยเจตนาของผู้เล่นได้ เป็นอย่งดีมีประสพการณ์ในการตัดสิน มีบุคลิกภาพทีดีทั้งรูปร่างท่าทาง สมรรถภาพทางกายทีแข็งแรง สมบูรณ์ แต่งกายสะอาด การวางตัวทีเหมาะสม มนุษยสัมพันธ์ทีดี สติปัญญา ไหวพริบ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี มีความยุติธรรมในการตัดสิน และมีความมั่นคงหนักแน่นไม่หวั่นเกรงต่ออิทธิพลใดๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้สาเหตุจากทีกรรมการผู้ตัดสินมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีนั้น อาจเป็นเพราะ สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีการวางแผนในการจัดอบรมและเตรียมกรรมการผู้ตัดสินทีจะลงทำหน้าที่ ในรายการแข่งขันฟุตบอล AIS สีกุมิภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย ประจำปี ๒๐๑๕ อันจะเห็นได้จากในช่วงก่อนเปิดฤดูกาลแข่งขันและช่วงเลคที ๒ ได้มีการจัดอบรมสัมมนาผู้ตัดสินในเรื่องของกฎ กติกา การแข่งขัน และแนวปฏิบัติของการทำหน้าที่เป็นกรรมการผู้ตัดสิน

^๔ ประโยค สุทธิสง่า, *คู่มือการสอนฟุตบอล*, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๗), หน้า ๑๙.

และยังมีการทดสอบสมรรถภาพทางกายของผู้ตัดสินก่อนที่จะลงทำหน้าที่ อีกทั้งองค์ประกอบและปัจจัยด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการวางรากฐานฟุตบอลภูมิภาคให้เข้าสู่ระบบของลีกอาชีพ ดังจะเห็นได้จากจำนวนทีมที่ส่งเข้าร่วมการแข่งขันทั้งสิ้น ๑๘ ทีม จากทั้งหมด ๒๐ จังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยังรวมไปถึงค่าตอบแทนของกรรมการผู้ตัดสินที่เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ผู้ตัดสินจำเป็นต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้รู้เท่าทันผู้เล่น และทันต่อรูปแบบวิธีการเล่นที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงน่าจะเป็นสาเหตุทำให้การประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีกภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย ประจำปี ๒๐๑๕ อยู่ในระดับดีอย่างไรก็ตาม สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ จะต้องยังพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ตัดสินสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้มีความเป็นมืออาชีพ มีความยุติธรรม มีความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาวงการฟุตบอลไทยต่อไป

๖. ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

๑.๑ ก่อนการประเมิน ผู้ประเมินควรจะต้องมีการอธิบาย ชี้แจง ข้อคำถามให้ผู้ตัดสินทราบถึงสิ่งต้องการประเมินและให้ผู้ตัดสิน

ได้มีการอบอุ่นร่างกายให้เพียงพอคณะกรรมการฝ่ายผู้ตัดสินของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ควรมีนำ แบบประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ในการประเมินการตัดสินของผู้ตัดสินในรายการอื่นๆ ที่สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์รับรอง หรือใช้ในการประเมินเพื่อสอบเลื่อนขั้นของผู้ตัดสินในแต่ละระดับ

๑.๒ ผู้ตัดสินควรมีแบบประเมินการประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมวิชาชีพ

๒. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๒.๑ ควรมีการนำแบบประเมินเสนอให้พัฒนาแบบประเมินในลักษณะการให้คะแนนแบบรูบริกส์ (Rubrics) ในการประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินในการแข่งขันฟุตบอล AIS ลีกภูมิภาค ดิวิชั่น ๒ ไปใช้ในการประเมินผู้ตัดสินที่ทำหน้าที่ในแต่ละภูมิภาค

๒.๒ แบบการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินนี้ อาจเป็นแนวทางในการนำไปใช้ประเมินการตัดสินฟุตบอลของกรรมการผู้ตัดสินของสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ในรายการอื่นๆ ต่อไป

๒.๓ ควรจะมีการสร้างแบบประเมินการตัดสินของกรรมการผู้ตัดสินในกีฬาชนิดอื่นๆ อีกต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

(๑) หนังสือ :

กปรีชา เผือกขวัญดี. การฝึกและการจัดการกีฬาฟุตบอล. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๑.

ชลัช ภิรมย์. คู่มือการตัดสินและผู้ชี้ขาดกีฬาฟุตบอล. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๕.

วิริยา บุญชัย. การทดสอบและการวัดผลทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๙.

วิจิตร เกตุแก้ว. เทคนิคการตัดสินและระเบียบการแข่งขันฟุตบอล. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๓.

ประโยค สุทธิสง่า. คู่มือการสอนฟุตบอล. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๓๗.

(๒) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย :

ชูชัย บัวบุชา. “คุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์ของผู้ตัดสินฟุตบอลฟีฟ่าตามทัศนคติของนักฟุตบอล ผู้ฝึกสอนผู้จัดการทีมและผู้สื่อข่าวกีฬา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๖.

อรรถกร เวชกลาง. “การสร้างมาตรวัดประมาณค่าสมรรถนะสำหรับผู้ตัดสินฟุตบอล ชั้น ๑ สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๕๔.

(๓) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

พิชัย ปิตุงศ์. ปัญหาของผู้ตัดสินเมืองไทย. แหล่งที่มา : <http://www.mixmagazine.in.th> [๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๖].